

Rašytoja Marija Pečkauskaitė-Šatrijos Ragana apie 1908-uosius metus. Fotografas nežinomas. Nuotrauka iš Mažeikių muziejaus rinkinių

Dvarų kultūros išauginta rašytoja Marija Pečkauskaitė- Šatrijos Ragana

„Šatrijos Raganos kūryba, prasidėjusi prieš šimtmetį, yra praeities literatūra dabartyje. Literatūra, kuri yra svarbi tuo, kad išliko, išlaikydama praeities gyvenimo, patirties, mąstymo, jausmų, kalbos formas. [...] Kultūra, kuri išaugino būsimą rašytoją, yra dvarų kultūra.“

Viktorija Daujotytė

2025-aisiais sukaks 95-eri metai kaip Židikuose (Mažeikių raj.) mirė, o 2027 m. – 150 metų kaip Medingėnuose gimė viena iškiliausių žemaičių rašytojų – lyrinės psichologinės prozos pradininkė lietuvių literatūroje, vertėja, pedagogė, labdarė, lietuvių tautinio, nacionalinio judėjimo dalyvė, spaudos bendradarbė Marija Pečkauskaitė-Šatrijos Ragana (1877–1930). 1927-aisiais, rašytojai pažymint penkiasdešimtmetį, ji buvo apdovanota Lietuvos

Didžiojo kunigaikščio Gedimino III laipsnio ordinu, o už pedagoginius tyrinėjimus Vytauto Didžiojo universitetas jai suteikė Garbės daktarės vardą.

Rengiantis artėjančioms sukaktims Mažeikių rajono savivaldybė ir Šatrijos Raganos bendrija šių metų gegužės mėnesį kreipėsi į Lietuvos Respublikos Seimo Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisiją, prašydama, kad 2027-ieji Lietuvoje būtų paskelbti Šatrijos Raganos metais. Koks bus priimtas nutarimas, dar nežinoma, svarbiausia, kad ši asmenybė, jos darbai ir kūriniai nebūtų užmiršti, kad jos gyvenimo pavyzdys skatintų mus rūpintis ne tik savimi, bet ir tais, kuriems gyvenimas sėkmės pagailėjo.

Medingėnai, Labūnava, Užventis, Sankt Peterburgas, Varšuva, Šiauliai, Mūrai, Gryva, Pavandenė, Šveicarija, Šaukotas, Vilnius, Marijampolė, Židikai... Tai pagrindinės rašytojos gyvenimo stotelės. Iš pažiūros vingiuotas, bet tikrovėje tiesus kelias, kuriuo ėjo Marija, nuo pat jaunystės siekusi tarnauti žmonėms, būti jiems naudinga. Šio kelio pabaiga – Židikuose, kur gimė žymiausi jos kūriniai, iš kurių iki šiol sklinda jos gerumo, meilės ir pasiaukojimo kitiems šviesa.

Leidiniai apie Mariją Pečkauskaitę- Šatrijos Raganą:

1. K. Čibiras. „Gyvenimo menininkė – Marija Pečkauskaitė“. 1937.
2. J. Žėkaitė. „Šatrijos Ragana“. Vilnius, 1984.
3. V. Daujotytė. „Šatrijos Raganos pasaulyje“, Vilnius, 1997.
4. „Atsiminimai apie Mariją Pečkauskaitę-Šatrijos Raganą [sudarė V. Daujotytė, B. Speičytė], Vilnius, 1997.
5. „Šatrijos Raganos kelias“ (Žemaičių žemė“), Vilnius, 1997, nr. 4.
6. „Tokią gražią kartą man atsiuntei. Šatrijos Raganos šeimos atvirlaiškiai“ [sudarė B. Speičytė, M. Kvietkauskas], V., 2002.
7. G. Mikelaitis, „Kilti ir kelti: Šatrijos Raganos literatūros teologija: monografija“, Vilnius, 2012.

Šatrijos Raganos „Raštai“

- „Raštai“ (7 tomai), Kaunas, 1928–1937.
„Rinktiniai raštai“ (2 tomai), Vilnius, 1969.
„Laiškai“, Vilnius, 1986.
„Raštai“ (4 tomai), Vilnius 2006–2010.